

нападения — още личатъ оставените следи отъ острите ятагани и дупки на куршумите отъ шишинетата на главорѣзите и разбойниците. Следъ превземането на Арбанаси отъ даалиите, всичко мѫжко население било най-жестоко избивано или заставяно да развързва царвулитѣ на разбойниците, а надъ жените били извършени безчинства и издевателства; монастирите — ограбени, кѫщите — изгорени.

Разорено, Арбанаси мѫжно се въздигнало следъ тия нападения. За разсипването му допринесла и чумата, която нѣколко години подъ редъ опустошавала. Така: въ 1717, 1729, 1774, 1837 години подъ редъ въ тоя градъ чумата е грабнала хиляди жертви, а въ 1848 год. холерата била страшень бичъ за Арбанаси.

Тия нещастни години примирили множество жители на Арбанаси да се изселятъ другаде. Така, и днесъ въ Свищовъ, Сливенъ, Карлово, Търново и Влашко живеятъ тѣхни потомци.

Въ Арбанаси е имало Каза-Векили, представител на христианите. Такъвъ е билъ на времето си Ангостата, който въ борбите си съ Илариона Критски въ 1856 г. билъ заточенъ.

Въ Арбанаси е имало и гръцко училище.

Фиг. 70. Стая въ кѫщата на Кандиларовъ въ Арбанаси.

Изобщо Арбанаси е съ твърде интересно историческо минало.

Днесъ, обаче, поради нѣмотията, голѣма част отъ жителите му, сѫ се изселили, а останалите около 700 д. едва изкарватъ препитанието си съ примитивно земедѣлие и скотовъдство. — Арбанаси е запустѣло. Неговите безлюдни улици, полуразрушени сгради, съ изоставени и напуснати глухи старинни кѫщи, строени преди нѣколко столѣтия, съборени отъ времето и годините — напомнятъ нѣкаквъ стариненъ градъ, полуразрушенъ, потъмнѣлъ и забравенъ, който все пакъ, заслужава да се посети и разгледа, а и дори — да се прекара нѣколко време въ него, за да се полюбова човѣкъ и нагледа на неговите старини и природа и мълкомъ да си спомни неговото далечно историческо минало, загубено въ веригата на вѣковете и забравата.

